

Še o slovenskih priimkih

Zadnji čas kaže, da se je vest naše javnosti vendarle vzdramila, tudi kar zadeva ponovno poslovenjenje naših v fašistični dobi nasilno popačenih priimkov.

V našem listu smo že večkrat — in ponovno pred kratkim — opozorili na to, da je pristen, nepopačeni priimek ena od osnovnih človekovih in državljskih pravic, saj pri priimku ne gre za zgolj zaporedje nekkih črk ali zvokov, ampak za bistven del človekove osebnosti. V priimku se skriva zgodovina njegovega rodu, zgodovina, ki sega včasih tisočletje in več nazaj; morda za sedanjega nosilca priimka ta zgodovina ni važna, ker mu manjka izobrazbe ali priložnosti, kulture in čuta za tradicijo, da bi se zanimal zanjo. Toda ne more dvomiti o tem, da bo njegove potomce, ko bodo dosegli primerno kulturno raven, vendarle zanimalo, odkod je njihov rod, kje so živeli njihovi predniki, kako so prišli do svojega imena. In celotna vsota priimkov kakega naroda razkriva skoro popolno narodovo zgodovino za tistega, kdor jo zna iz njih razbrati. Priimki mu povedo, kje je bila zibelka tistega naroda, iz katere smeri neba je prišel in se naselil v današnjih krajih, s katerimi ljudstvi se je mešal, skozi kakšne kulturne in civilizacijske stopnje je šel, kakšne so bile njegove pravne ustanove in zakoni, in kak razvoj je doživljal njegov jezik.

Zato pri kulturnih narodih, tudi pri velikih, zelo negujejo znanost preučevanja priimkov, ki jih imajo zbrane v posebnih slovarjih, z etimološkimi razlagami njihovega nastanka in pomena. Nov tak slovar je izšel pred kratkim za priimke nemškega naroda.

Slovenci kot narod kažemo naravnost prezenljivo malo zanimanja za svojo preteklost in za svoje tradicije, kar je najbrž v zvezi z dejstvom, da je bila slovenska zgodovina v šolah, katere so obiskovale starejša generacije, vedno pastorka — če so jo sploh poučevali. Niso je učili niti v šolah stare Avstrije, niti v italijanskih šolah pod fašizmom; a tudi v učbenikih stare Jugoslavije je bila iz razlogov državnega centralizma in poveljevanja zgodovine enega samega naroda močno zapostavljena. Tako ni čudno, da starejša generacija — razen redkih izjem — slovenske zgodovine niti ne pozna, niti ne kaže zanjo zanimanja, ker ji takšnega zanimanja nihče ni vzbujal. In to velja sploh za vsakršno slovensko tradicijo. Celo v Sloveniji sami je — kot je razvidno iz pisanja v listih in iz pogovorov — malo ljudi, ki bi ločili med državno in narodno zastavo in bi se zavedali, kakšen pomen ima ena in kakšen druga.

Potemtakem ni čudno, da so bili naši ljudje doslej tako pasivni glede svojih priimkov. Morda so menili, da je to samo stvar uradov in oblasti. Toda to jim lahko povzroča tudi pravne zapletljaje — dogaja se nam-

(Nadaljevanje na 2. strani)

V NOVE POLITIČNE VOLITVE

V ponedeljek ob deseti uri je podpisal državni predsednik Saragat odlok o razpustu obeh zbornic. S tem dejanjem je končana četrta parlamentarna doba italijanske republike.

Isti dan opoldne se je zbral ministrski svet, ki je določil dneve za volitve, in sicer 19. in 20. maja. Drežavlani in državljanke bodo izvolili 630 poslancev in 315 senatorjev, poleg teh izvoljenih sedijo v senatu še oba bivša predsednika republike Gronchi in Segni ter 5 dosmrtnih, imenovanih zaradi zaslug od državnega predsednika.

Vodstva političnih strank se živahno pripravljajo na volilno kampanjo in hitijo s sestavljanjem kandidatnih list, ki jih bo treba predložiti med 27. marcem in 4. aprilom. O kandidatnih listah je treba omeniti, da bo za največjo senzacijo prav gotovo povzročila komunistična partija, ki bo za 30 ali celo 40 odstotkov pomladila svoje predstavništvo v parlamentu. Strankino vodstvo je namreč sklenilo, da ne bo več kandidiralo parlamentarcev, ki imajo za seboj dve zakonodajni dobi in ki so si s tem pridobili pravico do pokojnine. Sklep pa ne velja za ljudi, ki zavzemajo vodilna mesta v stranki, parlamentarnih skupinah, sindikatih in drugod. Demokristjani so sicer načelno sklenili, da bodo kandidirali vse dosedanje poslance in senatorje, vendar se je več parlamentarcev prostovoljno odpovedalo kandidaturi, tako da bo tudi v tej stranki prišlo do sprememb v bodočem predstavništvu v parlamentu. Nekoliko bolj zapleten je položaj v združeni socialistični stranki, ker bo prvič enotno nastopila na političnih volitvah in ker še vedno velja sklep, po katerem je treba tudi v parlamentarnem predstavništvu upoštevati razmerje sil med bivšo socialdemokratsko in bivšo socialistično stranko. Ostale manjše stranke seveda nimajo tako velikih težav pri sestavljanju kandidatnih list.

Osrednji dogodek zakonodajne dobe, ki se je pravkar zaključila, je bila, kot znano, sestava sredinsko-leve vlade, to je politično sodelovanje na najvišji ravni med stranko italijanskih katoličanov in stranko italijanskih socialistov, ob udeležbi republikancev. Prva in važna posledica tega srečanja, ki je bilo za italijansko politično življenje zgodovinskega pomena, sta bili dejanska stabilnost in kontinuiteta vlade, čeprav je prišlo v petih letih do treh vladnih kriz, od katerih je bila prav gotovo najbolj kočljiva kriza v poletju leta 1964, ko so bile v nevarnosti same državne demokratične institucije.

Dva druga dogodki sta dalje značilna za četrto zakonodajno dobo. Prvi je prav gotovo zakon o gospodarskem načrtovanju, s

katerim je Italija prvič v zgodovini določila glavne cilje in smotre, h katerim naj bo usmerjen njen razvoj, in hkrati določila oblike ter izbrala sredstva, ki naj vodijo k postavljenim ciljem. S tem se je država končno odločila, da bo naredila predvsem konec kaotičnemu in neracionalnemu razvoju italijanskega gospodarstva ter prevzela naloge in vlogo, ki so nujne za vsako moderno demokratično državo.

Drug važni dogodek je izglasovanje volilnega zakona za dežele z navadnim statutom, ki med drugim obvezuje bodoči parlament, da do leta 1969 dokončno uresniči decentralizacijo države, kot jo predvideva člen 117 ustave. Gre, kot je vsakomur razvidno, za korenito spremembo državnega ustroja, ker se s tem neha tradicija, ki je stara 100 let in ker se odpravlja več ali manj zavestno, a globoko zakoreninjena miselnost, češ da je centralistična državna ureditev edino trdno jamstvo in prvi pogoj za državno celovitost ter za državni obstoj.

Med važne dogodke te zakonodajne dobe sodi tudi odprava hude gospodarske krize, ki se je začela v letu 1963 in je trajala skoraj dve leti. Danes je italijansko gospodarstvo eno najbolj zdravih v Evropi, saj znaša prirastek narodnega dohodka od 5,5 do 6 odstotkov letno, medtem ko izkazuje evropsko povprečje od 2,5 do največ 3 odstotkov.

Bilanca četrte parlamentarne dobe izkazuje seveda tudi razne negativne postavke, med katere spadajo vsi veliki problemi, ki jih vlada in parlament nista mogla ali hotela rešiti. Omenimo tu samo neizpolnjeno obljubo o reformi javne uprave, o davčni reformi, o reformi, ki zadeva občine in pokrajine, o reformi zakonov za javno varnost, o reformi univerz itd.

Med negativne postavke postavljamo končno južnotirolsko vprašanje in tudi — vsaj delno — manjšinsko vprašanje, za rešitev katerih vlada in parlament nista pokazala takšne politične volje in pripravljenosti, kot smo pričakovali.

Kljub temu pa sodimo, da je med zadnjo zakonodajno dobo demokratično življenje v Italiji na splošno napredovalo ne samo formalno, temveč tudi bistveno in da obstajajo pogoji za nadaljnji napredek, če ne bodo volivci 19. maja, ko bodo poklicani k volilnim žaram, izpolnjevali svoje državljanske dolžnosti pod vplivom demagogije in frazerstva, temveč se bodo odločali po stvarni, trezni presoji dosedanjih uspehov in neuspehov ter zlasti tako, kot zahtevajo koristi demokracije, svobode in socialne pravičnosti.

RADIO TRST A

• NEDELJA, 17. marca, ob: 8.30 Kmetijska oddaja; 9.00 Prenos sv. maše iz župne cerkve v Rojanu; 10.15 Poslušali boste... Od nedelje do nedelje na našem valu; 11.15 Oddaja za najmlajše: »Črni Gusar«. Mladinska zgodba (Emilio Salgari - Desa Kraševac). Igra R.O., vodi Lojzka Lombar; 12.00 Nabožna glasba; 12.15 Vera in naš čas; 12.30 Glasba po željah; 13.30 Nadaljevanje glasbe po željah; 14.30 Nedeljski vestnik; 14.15 Popevke za nedeljski popoldan; 15.30 »Veliki igravec«. (Alessandro Stefani - Rado Rauber). Igra R.O., režira Stana Kopitar; 17.30 Prijatelji zborovskega petja (Janko Ban); 18.00 Koncert v miniaturni; 19.15 Sedem dni v svetu; 20.30 Iz slovenske folklorne: Rado Bednarik: »Pratika za drugo polovico marca«; 22.10 Sodobna glasba.

• PONEDELJEK, 18. marca, ob: 11.40 Radio za šole (za srednje šole); 12.10 Pomenek s poslušavkami; 17.20 Ne vse, toda o vsem — radijska poljudna enciklopedija; 17.40 Radio za šole (za srednje šole); 18.30 Iz Brucknerjevega in Milhaudovega opusa; 19.30 Postni govori: Msgr. Jakob Ukmarič: »Sveti Pavel — učitelj vere«; 20.50 Pripovedniki naše dežele: Milan Lipovec; »Krst«; 22.30 Slovenski solisti. Sopranistka Zlata Gašperšič-Ognjanovič, pri klavirju Gita Mally. Slovenske ljudske pesmi v predelavi Matija Tomca in Zorka Prelovca.

• TOREK, 19. marca, ob: 9.00 Prenos sv. maše iz župne cerkve v Rojanu; 10.00 Praznovanje sv. Jožefa (Franc Jeza); 11.00 Iz koncerta orkestra Glasbene Matice. Vodi Oskar Kjuder. Sodeluje pianist Aci Bertonec; 12.00 Iz slovenske folklorne: Rado Bednarik: »Pratika za drugo polovico marca«; 15.30 »Gospa Judit«. Napisal Ivan Cankar, izvaja Branka Verdonik in Joško Lukeš; 16.25 Izbor iz operet »Dežela smehljaja«, »Sol'ski akvarel« in »Scugn'zza«; 17.40 Radijska univerza: Bruno Nice: Veliki pomorščaki; 18.30 Koncertisti naše dežele. Pianistka Giuliana Gull-Agostini, Mario Zafred: Četrta sonata za klavir; 19.10 Plošče za vas, quiz oddaja (Danilo Lovrečič); 20.30 Sergej Plofjev: »Ognjeni angel«, opera v petih dejanjih.

• SREDA, 20. marca, ob: 11.40 Radio za šole (za prvo stopnjo osnovnih šol); 12.10 Liki iz naše preteklosti: »Josip Rustja«; 17.20 Odvetnik za vsakogar; 17.40 Radio za šole (za prvo stopnjo osnovnih šol); 18.30 Slavnosti solisti v Trstu; 19.10 Zdravniška posvetovalnica (dr. Rafko Dolhar); 20.35 Simfonični koncert. Približno ob 21.25: Za vašo knjižno polico.

• ČETRTEK, 21. marca, ob: 11.35 Šopek slovenskih pesmi; 12.00 Ruska revolucija po petdesetih letih: »Kako je reagirala zahodna diplomacija«; 17.20 Pregled zgodovine italijanskega slovstva: Marija Kacin: »Neoklasicizem in Vincenzo Monti«; 18.30 Sodobni italijanski skladatelji; 19.10 Pisani balončki; radijski tednik za najmlajše; 20.35 »Izpoved Franciški«. Radijska drama (Vittorio Calvino - Vinko Beličič). Igra R.O., režira Stana Kopitar; 22.30 Skladbe davnih dob neznanih avtorjev iz »Das Glogauer Liederbuch«.

• PETEK, 22. marca, ob: 11.10 Rado za šole (za drugo stopnjo osnovnih šol); 12.10 Gospodinja nakupuje (prof. Tone Penko); 17.20 Ne vse, toda o vsem — radijska poljudna enciklopedija; 17.40 Radio za šole (za drugo osnovnih šol); 18.30 Koncerti v sodelovanju z deželnimi glasbenimi ustanovami; 19.00 Novele XX. stoletja: Miško Kranjec: »Pomlad«; 19.30 Postni govori: Msgr. Lojze Škerl: »Sv. Jožef — junak v veri«; 20.35 Gospodarstvo in delo; 22.30 Komorne skladbe deželnih skladateljev. Gulic Viozzi: Trio za flavto, violo in harfo. Izvaja Trio Ferretti.

• SOBOTA, 23. marca, ob: Šopek slovenskih pesmi; 12.00 Iz starih časov (prof. Lojze Tul); 13.30 Semenj plošče; 15.00 Glasbena oddaja za mladino 16.00 Avtoradio — oddaja za avtomobiliste; 16.10 Pregled slovenske dramatike. Satira in komika. Cd-lomki iz del: »Kripan mlajši« Frana Milčinskega, »Debrodusni ljudje« Frana Detela in »Rendez-vous« Antona Medveda. Igrajo člani Radijskega odra, režira Stana Kopitar; 17.20 Slovenski znanstveni delavci z univerze: Klavdij Grbec: »Uporaba plastičnih mas«; 19.10 Družinski obzornik (prof. Ivan Theuerschuh); 19.30 Sestanek s Fani... srečanja z ljubitelji lahke glasbe; 20.35 Teden v Italiji; »Zrtev spovedne molčečnosti«. Napisal Josef Spilman, Igra R.O., režira Jože Peterlin; 21.40 Vabilo na ples.

Johnson predvideva še dolgo vojno v Vietnamu

Ameriški predsednik Johnson je izročil v torek v Beli hiši odlikovanji dvema mornariškima strelcema in je imel ob tej priložnosti govor, v katerem je opozoril ameriško ljudstvo, da bo vojna v Vietnamu še dolga in trda. Naglasil pa je tudi, da »je pravična« in da »je treba plačati visoko ceno v solzah, bolečinah in krvi, da se bo omika nadaljevala«.

S tem je hkrati odgovoril na napade, katerim sta bila izpostavljena zunanji minister Rusk in vsa njegova vlada te dni v zunanjepolitični komisiji ameriškega senata, ki je razpravljala o položaju v Vietnamu. Tej komisiji predseduje znani senator Fullbright, ki velja za »goloba«, kar zadeva vietnamsko vojno, in bi želel, da se Združene države čimprej izvlečejo iz vietnamske zadeve; da bi bilo to mogoče, bi morale začeti čimprej krčiti svoje vojaške akcije v Vietnamu. Prenehale naj bi bombardirati Severni Vietnam, da bi tako omogočile pogajanja in dale vsemu svojemu vojaškemu zboru v Južnem Vietnamu samo obrambni značaj. To bi po Fulbrightovem mnenju in po mišljenju drugih »golobov«, ki imajo večino v senatni zunanjepolitični komisiji, zmanjšalo ameriške izgube, nekoliko olajšalo položaj civilnega prebivalstva ter zmanjšalo napetost in sovraštvo med obema stranema.

Toda ameriški vojaški krogi in Johnson so drugačnega mnenja: da ni mogoče doseči politične rešitve vietnamskega vpraša-

nja, dokler Združene države ne bodo dokončno uveljavile svoje vojaške premoči. Po njihovem mnenju gre za ugled Združenih držav v svetu, za zaupanje v veljavo ameriških zagotovil zaveznikom in za usodo cellega Daljnega vzhoda. Zato so Johnsonovi vojaški svetovavci za to, da se ustrezne generalu Westmorelandu, vrhovnemu amerišskemu poveljniku v Južnem Vietnamu, in da se pošlje tja še nadaljnji velik kontingent ameriškega vojaštva.

Ni še znano, kaj bo storil Johnson. Ali bo ustregel generalu Westmorelandu in vojaškim svetovavcem, ali pa bo rajši poslušal »golobe« v senatni zunanjepolitični komisiji? Kaže, da se bo odločil za pošiljatev nadaljnega vojaštva v Vietnam, vendar morda nekaj manj, kot zahteva Westmoreland. Vsekakor njegove besede o »dolgi in trdi vojni« ne vzbujajo upanja v skorajšnji mir.

Ena stvar pa je pri vsej tej zadevi tolažljiva: ameriško ljudstvo je dobro informirano o vsem, kar zadeva vojno v Vietnamu, kajti ameriško časopisje svobodno poroča od tam tudi vse negativno. Tudi debato v senatnem zunanjepolitičnem odboru, v katerem prevladujejo, kot omenjeno, nasprotniki Johnsonove politike glede Vietnama, je ameriška televizija oddajala oba dni nepretrgano. Tako si ameriško javno mnenje lahko neovirano in iz prvega vira ustvari sodbo o Johnsonovi politiki in jo obsodi ali podpre.

Še o slovenskih priimkih

(Nadaljevanje s 1. strani)

reč, da nosijo trije bratje iz iste družine tri različne oblike potujčenega priimka. To lahko povzroči pri zapašinskih zadevah in pri drugih važnih pravnih poslih, npr. pri porokah, hude pravne ovire. Dogaja se, da je treba poroko odložiti tudi za mesec in več, dokler sodišče ne »popravi« od uradov popačenega imena, do česar so ostali ljudje preveč brezbrizni. Moti pa to tudi pravni čut, ker ima vsak človek pravico do pravega, nepopačenega priimka. Moti tudi estetsko, kajti popačen priimek je vedno grd, ker je nesmiseln. In to je, kot rečeno, tudi očitna krivica nad človekom in nad narodom, ena najočitnejših in najostudnejših.

Zato ni mogoče trpeti, da hodi 25 let po uničenju fašističnega režima na tisoče in morda desetisoče Slovencev okrog še vedno s priimki, ki bi bili primerni bolj za pustne šeme kot za svobodne ljudi s polnimi državljanskimi pravicami. V njih je treba vzdržati zavest tega nevrednega stanja. In ne samo to: treba je nujno nekaj storiti, da se to stanje popravi, vsaj pri tistih, ki še niso popolnoma otopeli, kar zadeva celovitost njihove osebnosti in njihovih pravic. Nesmiselno bi bilo prepustiti pobudo za to vsakemu posamezniku, kajti ljudje se izogibljejo birokratskih postopkov in sitnosti, kolikor največ morejo, kar je tudi razumljivo. Nesmiselno pa je tudi čakati, da bo oblast z zakonom vrnila vsem prejšnje priimke, kajti vidimo, da morajo čakati leta in leta celo zakoni, ki so za italijansko državo kot celota mnogo nujnejši, npr. zakon o birokratski reformi, zakon o univerzah, zakon o deželah in mnogo drugih.

Zato je gotovo najprimernejša tista pot, ki je tudi najbolj praktična: da bi posamezne slovenske politične organizacije kot Slovenska skupnost ali tiste, za katere slovenski volivci množično volijo, kot npr. KPI ali Združena socialistična stranka, ustanovile posebno pisarniško službo in določile uradne ure, v katerih bi Slovincem, ki želijo dobiti nazaj svoj pravi priimek, napisali prošnje za spremembo priimka, katere takšen postopek zahteva. Pravni postopek za to je namreč določen in jasn, le da se ga je doslej poslužilo le sorazmerno malo naših ljudi, celo tistih, ki so bili svoj čas hudo prizadeti in užaljeni, ko so jim na silo, z uradnim aktom, spremenili priimek.

Politične organizacije pa naj bi posredovale pri pristojnih oblasteh in zastavile svoj vpliv, da bi bile take prošnje hitro rešene — »in pozitivno« skoraj ni vseeno pristavit, kajti s kakšnim izgovorom bi oblasti današnje demokratične Italije še mogle odrediti našim ljudem pravico do njihovega pravega priimka?

TEDENSKI KOLEDARČEK

17. marca, nedelja: Jerica, Jedert
18. marca, ponedeljek: Edvard, Slavoljub
19. marca, torek: Jožef, Rastko
20. marca, sredo: Igor, Feliks
21. marca, četrtek: Vesna, Bilka
22. marca, petek: Vasilij, Lada
23. marca, sobota: Slava, Zmagoslav

Izdajatelj: Engelbert Besednjak • Glavni urednik: Engelbert Besednjak • Odgovorni urednik: Drago Legiša • Tiska tiskarna »Graphis« - Trst, ulica Sv. Frančiška 20 — telefon 29-477

Vrenje na Češkoslovaškem

Strankarskim voditeljem, ki so na Češkoslovaškem pri državnem krmilu že dolgo let, se majejo tla pod nogami.

V nevarnosti je tudi nekoč vsemogočni državni predsednik Antonin Novotny, ki je na oblasti, odkar je padla demokracija Masarykovega kova. Novotny je bil obenem državni predsednik in glavni strankin tajnik. S tega položaja ga je spodrinil v januarju mladi slovaški komunistični politik Aleksander Dubček, ki je bolj liberalnih idej kot njegov prednik. Novotnyju pa grozi nevarnost, da bo moral zapustiti tudi predsedniške sobane na gradu v Hradcanyh.

Skupina generalštabnih častnikov je prejšnji teden naslovila v listu »Prace« odprto pismo na novega strankinega tajnika Dubčka. V pismu zahtevajo, naj se izvršijo potrebne spremembe v državnem in strankinem vodstvu. Vsi, ki so kaj v zvezi z begom generala Jana Sejna, ali so bili njemu naklonjeni — med te štejejo tudi predsednika Novotnya naj sprejmejo svojo odgovornost in posledice ter naj se jim omogoči odstop z odgovornih mest, če sami nimajo dovolj poguma za tako dejanje.

Ost je jasno naperjena proti državnemu predsedniku in njegovi stalinistični okolici. Še več: odprto pismo jasno kaže razpor med častniškim zborom in državnim predsednikom. Poziv na novega tajnika komunistične stranke pa kaže tudi na razlike med stranko in njenim bivšim vodjem.

Vse te spore je baje povzročil generalni major Sejna. Kdo je ta mož, ki je do dna pretresel sedanjo komunistično vladavino na Češkem in razgalil njene vodje kot nepoštenjake? Jan Sejna je krepak mož, star komaj nekaj nad 40 let. Po poklicu je bil poljski dninar. Leta 1950, že davno potem, ko so se končali boji za svobodo, je stopil v armado. Po dveh letih je postal nadporočnik. Predlanskim so mu pa že našli generalmajorske značke. Malokdo je tako hitro napredoval od dninarja do armadnega poveljnika.

Ker so taka nagla napredovanja danes možna, bi tudi to še nikogar ne zaprepastilo, če ne bi opazili 26. februarja generala Sejno in njegovega 18-letnega sina na bloku pri škofijah, ko sta mirno šla čez

mejo s potnim listom v Italijo. Odtod pa sta poletela v Združene države, kar je spet druga uganka.

Češko poslaništvo je zahtevalo, naj generala vrnejo, ker ga državno pravdnštvo dolži, da je poneveril pri vojaških dobavah 22 in pol milijona lir. Čudno pa je, da Sejne še niso črtali iz oficirskega seznama in tudi ne vrgli iz poslanske zbornice.

Po nekaterih vesteh je Sejna v januarju mobiliziral celo oklepno divizijo, da bi branil Novotnyja proti Dubčkovim pristašem. Poskus se pa ni obnesel. Novotnyja so izrili iz strankinega tajništva in general Sejna bi bil moral plačati za notranjo revolucijo v stranki. Zato je raje zbežal na Zahod, kjer ni izključeno, da bo tudi svojega zaščitnika izigral.

Novotny si pa skuša pridobiti izgubljene postojanke. S svojimi zvestimi hodi od tovarne do tovarne in se trudi, da bi si pridobil delavstvo.

Nanj je pa priletel nov udarec od strani gospodarskega teoretika profesorja Otona Sika, ki piše, da demagogija ne more spremeniti gospodarskega položaja, ampak da je treba trezno iskati načinov, za dvig življenjske ravni in za življenje, ki mora biti človeka bolj dostojno, kot je bilo doslej.

—0—

OLAJŠAVE PRI LISTINAH

Od ponedeljka dalje je stopil v veljavo zakon z dne 4. januarja t. l., ki odpravlja dosedanje uradne izkaze o bivališču, državljanstvu, družinski list in podobne dokumente, ki so jih doslej izstavljali uradi, ustanove ali tudi podjetja.

Državljanu ne bo več treba hoditi n. pr. na matični urad in čakati ure ali dneve na izstavo zahtevane listine.

Odslej naprej bo smel vsakdo sam napisati na nekolikovanem papirju izjavo o bivališču, rojstvu ali podobno pod lastno odgovornostjo in izjava bo veljala kot uradna listina. Take samostojne izjave bodo veljale tudi pri prošnjah za potne liste in prepustnice; nikakor pa ne za poročne izkaze in kot dokazi o uspehih pri javnih natečajih. V teh dveh slučajih veljajo stare odredbe.

OTOK MAURITIUS POSTAL NEODVISEN

Od 12. t. m. je otok Mauritius v Indijskem oceanu blizu Madagaskarja neodvisna država. Bil je eno zadnjih kolonialnih ozemelj Velike Britanije, kateri je pripadal od l. 1810. Prej je bil 90 let francoska kolonija.

Otok Mauritius meri 1865 kvadr. kilometrov; po površini je torej petkrat manjši od dežele Furlanije-Julijske krajine in več kot desetkrat manjši od Slovenije. Prebivavcev pa ima okrog 760.000, tričetrto toliko kot naša dežela ali niti pol toliko kot Slovenija. Razen sladkornega trsa Mauritius nima pomembnejših naravnih bogastev.

ROBERT KENNEDY KANDIDAT V OREGONU

Med štirimi kandidati demokratske stranke v Oregonu za demokratsko predsedniško konvencijo, na kateri določijo, kot znano, uradnega kandidata stranke za predsedniške volitve, je tudi brat pokojnega predsednika Kennedyja, Robert Kennedy.

VEDNO MANJ ŽENSK

Ne ustrašite se! Ta naslov je treba izpolniti tako, da je v Italiji vedno manj žensk zaposlenih. Po podatkih delovnih uradov je padlo število zaposlenih žensk v državi od leta 1959 do 1967 za 190 tisoč enot. Zato se je pa zvišalo število zaposlenih moških v osmih letih za skoro poldrugi milijon oseb.

V začetku letošnjega leta je znašalo število delovnih moči v Italiji 19 milijonov 625 tisoč enot. Od tega števila jih ni bilo zaposlenih samo 812 tisoč.

Po strokah so pa zaposleni takole porazdeljeni: v poljedelstvu 21,7%, v industriji 41% in v terciarnih dejavnostih 37,3%.

DRUGI JAVNI KONCERT RADIA TRST A

Drugi javni koncert s sodelovanjem deželnih solistov, ki ga je Postaja Trst A Italijanske Radiotelevizije pripravila v tej sezoni, bo v sredo, 20. marca, ob 21. uri v Avditoriju »A« našega sedeža v ulici Fabio Severo, 7. Sopranistka Mileva Pertot Skamlec in pianist Vladimir Koblar bosta izvajala samospeve tržaškega skladatelja Marija Kogojca. Vabila bodo občinstvu na razpolago v veži sedeža na dan koncerta.

F.J. * 7 SMRT V POMLADI

»Doslej sem bil le enkrat v Ljubljani.«

»Kako to?« se je začudila. »Ali ne študirate na ljubljanski univerzi?«

»Ne. Študiram bogoslovje v Mariboru.«

Videl je, da se je zavzela. Odgovorila pa ni in tako je molčal tudi on.

Potem sta govorila o drugih stvareh, o knjigah, ki jih najraje bere, o filmih in gledališču. Dejala je, da najraje hodi v *Opero*.

Na soncu je bilo prijetno toplo.

»Kar zaspana postajam,« je rekla in se mu nasmehnila. »Tako zgodaj sva vstali.« Njene oči so zadobile otroško zaspan izraz.

»Tudi pot vas jn utrudila. Saj lahko nekoliko zadremate, če hočete. Do poldneva je še daleč. Ali pa se bojite, da vas pustimo samo tukaj?«

V odgovor se mu je le zaspano nasmehnila in legla na pulover ter naslonila glavo na roko, ki si jo je podložila za vzglavje.

Tine je vstal in natrgal velik šop trave, da si jo je položila pod glavo namesto blazine. Nato je še sam legel v travo. Zrl je v

temnomodro nebo nad seboj, in zazdelo se mu je, da še nikoli ni bilo tako čisto in globoko. Kako malokrat se človek zazre v višino, v neskončnost neba, je skoro z začudenjem pomislil, vedno ima oči le za stvari na zemlji. Poslušal je tiho, komaj slišno dekličino dihanje v spanju in oddaljeno pozvanje ovac ter se začudil nenadno tako mirnega in srečnega kakor morda le še kdaj v otroških letih, ko je še sanjaril o čudovitih stvareh in dogodivščinah, ki se dogajajo v svetu onstran modrih gora na obzorju in ki jih bo tudi sam doživljal, ko bo velik. Ko pa je hodil še v gimnazijo, se je nekajkrat dogodilo, la so se fantje napili, kadar so praznovali god kakšnega sošolca ali na izletu. Ker so navadno pili na prazen želodec, se jih je vino prišlo že po drugem kozarcu in jim povzročilo rahlo vrtoglavico, ki jo je spremljal čisto nov občutek, da se je namreč svet okrog njih v hipu izpremenil. Vse je postalo nekam lahko in veselo. Izginila je vsakdanjost. Ta hip mu je bilo podobno pri duši. Vsakdanjost se je zazdela tako daleč odmaknjena, da je bila skoro neresnična. Življenje je nenadno zadobilo nov okus, ki ga doslej ni poznal. Bilo mu je, kakor da mu je dušo napolnila svetloba, ki je lila z neba na ta izgubljeni vrh, pogreznjen v modrino in mir. V tej svetlobi so zadobile vse stvari drugačno, nevsakdanjo podobo. Nekateri so postale bližje in pomembnejše, druge pa so izgubile na pomenu, čeprav so ga še malo prej težile. Naposled so tudi njemu zlezle oči skupaj.

(Dalje)

I Tržaškega

IZJAVA SLOVENSKE LEVICE

Te dni je v Trstu izšla »Izjava Slovenske levice«, ki jo je podpisalo 20 ljudi, med katerimi najdemo znana imena iz tržaške slovenske literature in publicistike, kot so Boris Pahor, Milan Lipovec, Savina Remec, Josip Kravos, Radoslava Premrl in Vekoslav Spanger, ravnatelj slovenskih srednjih šol dr. Turino in dr. Zetka, skladatelja in dirigenta Ubalda Vrabca, več prosvetnih delavcev ter nekdanjih aktivnih protifašističnih borcev. Izjava pomeni pravzaprav rojstvo nove slovenske leve politične skupine, je dokument, v katerem so pojasnjeni vzroki njenega nastanka ter obrazloženi cilji in smotri, h katerim bo uravnana akcija nove politične organizacije.

V dokumentu je med drugim rečeno:

»Slovenska levica hoče rasti iz osnov slovenske kulture in iz slovenskih socialnih izkušenj. Slovenska levica ostaja zvesta protifašističnemu boju med obema vojnoma in duhu upora za časa druge svetovne vojne.

Slovenska levica je mnenja, da ima slovenski delovni človek v zamejstvu iste težnje kakor delovni človek druge narodnosti in kakor vsi delovni ljudje sveta, vendar Slovenska levica hoče, da slovenski delovni človek ostane slovensko misleč in slovensko govoreč človek. Zato Slovenska levica poudarja, da je vse, kar jemlje ali kvari slovenskemu delovnemu človeku narodno zavest, proti integriteti njegove človeške biti in zato zanj škodljivo.

Ker sestav in delovanje obstoječih levičarskih strank na Tržaškem ne ustreza zgoraj navedenim načelom, ima Slovenska levica za potrebno, da v svoji izjavi pravilno vrednoti vrline zamejskih Slovencev in njihovo narodno začet, kateri so obstoječe levičarske stranke odvzele odpornost in jo oropale njenega pogumnega duha.

Slovenska levica je prepričana, da imajo v danih razmerah vsi razredi, vsi sloji slovenskega prebivalstva v zamejstvu skupen smoter, to je rešitev slovenske samobitnosti.

Slovenska levica je socialistična, ker sodi, da je kapitalizem že odigral svojo poglavitno vlogo v zgodovini človeštva. Obenem Slovenska levica meni, da bo socializem dokončno prepričal sodob-

nega človeka šele takrat, ko bo spoštoval človekovo osebnost in mu človek ne bo več samo sredstvo.

Trajno nevarnost za slovensko občestvo v zamejstvu vidi Slovenska levica v asimilaciji. Da bi se mogli z uspehom upreti pogubnemu pojavu, je treba v slovenskem človeku vzdigniti in utrditi toliko let potlačeno samozavest, vrniti mu je treba vero v njegovo duhovno dostojanstvo, da se bo s ponosom skliceval na svojo narodnost in odklanjal vsako obliko potujčevanja.

Slovenska levica ugotavlja, da zamejski Slovenci niso enakopravni državljani. Zato bo poglavitna naloga Slovenske levice skrb, da zamejski Slovenci dosežejo pravično osnovo za svoj obstoj in za svojo etnično celovitost, kakor so jo že dosegli južni Tirolci in francosko govoreči ljudje v Val d'Aoste.

Glede spoštovanja pravic zamejskih Slovencev ugotavlja Slovenska levica, da so jim te pravice zajamčene v Memorandumu, katerega pa Italija še ni ratificirala, Jugoslavija pa se ni zanimala, da bi do ratifikacije prišlo.

A Slovenska levica se ne bo potegovala samo za ratifikacijo Memoranduma, za spoštovanje pravic, ki jih določa listina o človeških pravicah, ampak se bo trudila, kakor to poudarja »Mednarodno združenje za zaščito ogroženih jezikov in kultur«, da se slovensko občestvo tudi zaščiti pred asimilacijo.

V tem smislu bo Slovenska levica zahtevala, da se Beneški Sloveniji prizna status manjšine, to se pravi, da Italijanska republika popravi krivico, ki je bila storjena slovenskim ljudem v preteklem stoletju, ko so bili kaznovani zato, ker so verovali v demokratičnost pravkar zedinjene Italije.

—C—

Sempolaj:

BO USTANOVljen ZADRUŽNI HLEV?

Prejšnji teden so se v Šempolaju sestali številni kmetovalci iz raznih vasi nabrežinske občine ter razpravljali o možnosti ustanovitve zadrúžnega hleva. Referent

za živinorejo pri Kmetijskem nadzorništvo v Trstu Tagliaferro je kmetovalcem podrobno obrazložil postopek, ki omogoča uresničenje pobude, ter opozoril na ugodnosti, ki jih v ta namen predvideva deželna zakonodaja. Omenil je nato dobre lastnosti zadrúžnega hleva, njegove gospodarske koristi ter zlasti njegovo aktualnost glede na težavne razmere, v katerih se danes kmetijstvo razvija. Hkrati pa je opozoril na nevarnosti, ki jim je takšna pobuda podvržena, če ni med zadrúžniki čuta za vzajemnost in disciplino.

Razvila se je nato obširna razprava, med katero so posamezni kmetovalci izražali svoje mnenje o koristnosti in umetnosti ustanovitve živinorejske zadrúge. Mnenja so bila, kot je naravno, deljena, vendar vse kaže, da se bo določeno število živinorejcev kljub vsemu odločilo za zadrúžni hlev.

Sestanka, ki je bil zelo zanimiv in je obravnaval važno ter aktualno vprašanje, se je v imenu občinske uprave udeležil odbornik za kmetijstvo Josip Terčon.

Beneška Slovenija

MED »GORENJIMI« REČANI

V toponomastiki beneško-slovenskih krajev zveš vedno za kako novo ime ali krajevno oznako. Saj so porečja in struge vseh štirih poglavitnih vodov: Idrijce, Nadiže, Tera in rezijanske Bele tako pahljačasto razvejane in potisnjene pod nekdanje obmejeve hribe, da se za vsakim ovinkom znajdeš v novi pokrajini, ki ima za domačine tudi svoje ime. Ti posamezni okraji na prepadnih strminah nad globoko vrezanimi dolinami in soteskami, so zelo razhodni. Na špikih vrhov se belijo cerkve, samostojne župnije, pod njimi v strmi breg prilepljene hiše, vasi in zaselkov. V zračni črti drug od drugega za lučaj oddaljene, v resnici pa hitiš po strmih vijugah trikrat dalj časa kot ti je kazala slika.

Taka je pokrajina, pisana in prelestna, kjer prebivajo »Rečanje«, kakor imenujejo Nadiževci prebivalce pod Kolovratom ob gorenjih Rekah, ki v spodnjem teku spremenita ime v Kozico in Aborno. Tam pod slemenimi je več starih far: Dreka, Stoblank, Tarbij, ki se jih spleča obiskati. Danes vodi v te kraje že asfaltna cesta, napeljana sta elektrika in telefon. Po vrtoglavih ovinkih te že varno pripelje vsakodnevni avtobus. Vasi niso več Bogu za hrbtom in na koncu sveta. Vendar ima še vsaka svoje posebne potrebe, težnje in težave.

Dreka

Tu se marsikaj zida, dosti popravlja. Še več pa je zapuščenega. Z marsikaterega zaselka strmijo v strmi dol hiše z razbitimi okni in polkni, ki jih veter maje. V hiši ni več družine. Tam zopet polzi v dol zapuščen laz. Nikogar več ni, ki bi ga obdeloval. Prebivalstvo izginja.

Leta 1947 je štela dreška fara 750 ljudi, letos pa še komaj 280. Cele družine zapuščajó domove in gredo v svet. Taka je podoba po vseh teh krajih, ob novem letu jih pa večina obišče stari dom. Nekateri se šele sedaj vračajo na delo v tujino; po dveh, celo trimesečnih počitnicah. Neradi zapuščajó domače bregove. Zato se pojavlja nov socialno-delovni pojav po naših krajih. Dosti nekdanjih izseljencev ostane doma in si poišče delo v ravnini v Furlaniji. Mnogo se jih tam tudi za stalno naseli.

Boris Pahor predaval v Ljubljani

V petek, 8. marca, je pisatelj Boris Pahor predaval na Filozofski fakulteti v Ljubljani o temi: »Manjšina — del telesa« (problemi slovenske manjšine v Italiji). Predavatelj je svoja izvajanja razdelil na tri dele. Najprej je na splošno pojasnil položaj slovenske manjšine v Italiji, pri čemer je opozoril na različen položaj Slovencev na Tržaškem, Goriškem in v Beneški Sloveniji glede uživanja narodnostnih pravic. V tem prvem delu je s pravo mero objektivnosti seznanil poslušalce o političnih, gospodarskih, prosvetnih organizacijah Slovencev v Italiji, o šolstvu, tisku, športu, delovanju Cerkve itd. V drugem delu je podal pregled političnega razvoja po letu 1945. To problematiko je tesno povezal z razvojem slovenskega šolstva, na katerega so negativno vplivali zlasti informbirojevski spor leta 1948 in medsebojni politični spori, ki so mu sledili. Ob tem vprašanju je Boris Pahor osvetlil izredno negativno vlogo, ki jo je takrat odigrala KPI.

Predavatelj je nato poudaril, da si danes Slovenci v Italiji lahko uspešno prizadevajo za priznanje svojih pravic le v okviru lastnih slovenskih političnih strank, ne pa v okviru italijanskih.

V zadnjem delu predavanja je Boris Pahor govoril o odnosih med matično domovino in zamejstvom. Dejal je, da bi se mo-

ralo zanimanje za usodo slovenske manjšine v Italiji v matični domovini še bolj povečati in da manjšina ter njene pravice ne smejo postati žrtev dobrih sosedskih odnosov, zlasti odnosov na gospodarskem področju. Odločno je tudi odklonil načelo recipročnosti pri reševanju vprašanj slovenske manjšine v Italiji, kot tudi italijanske v Jugoslaviji. Opozoril je dalje na zelo kvaren vpliv padanja narodne zavesti v matični Sloveniji na Slovence v zamejstvu, kajti umiranje slovenstva na primer na Koroškem pomeni tudi umiranje slovenstva v domovini. Pozitivne pobude glede tega bi morale prihajati iz Slovenije v zamejstvo in ne obratno.

Po predavanju je govornik odgovarjal na vprašanja poslušalcev. Ob tem se je razvila živahna diskusija, zlasti o vprašanju narodnosti, narodne samobitnosti, vprašanja »odprtosti« Slovencev v Italiji itd. Poslušalci so do kraja napolnili eno izmed velikih predavalnic filozofske fakultete, kar je dokaz, da vlada med izobraženci v Sloveniji, zlasti med študentsko mladino, zanimanje za vprašanja Slovencev izven meja SR Slovenije in sploh za probleme narodnosti, narodne zavesti itd. Naj omenimo še, da je predavanje organiziral fakultetni odbor Zveze študentov Jugoslavije na filozofski fakulteti v Ljubljani. M. V.

VOLIVNO GIBANJE

Od nedelje dalje se je začelo razvijati volilno gibanje tudi v Gorici. Prvi so nastopili krščanski demokrati. Glavni strankin podtajnik Flaminio Piccoli je imel v nedeljo dopoldne prvi volivni shod v mali dvorani Telovadne zveze.

Uradno je prišel k odprtju novega sedeža krščansko demokratske stranke v Gorici. Važnejši je pa bil javni shod. Piccoli je govoril o trenutnem političnem položaju v zvezi z vlogo Krščanske demokracije. Rekel je med drugim, da je treba novih mladih sil, ker nas čakajo še težki časi.

Strankini veljaki so govorili tudi o bodočih kandidaturah. Kaže, da po namigu od zgoraj ne bo velikih osebnih sprememb in da bodo pri političnih in deželnih volitvah kandidirali dosedanja ljudje. V vrhovih stranke so se pa že pojavili glasovi, da ni naša pokrajina prejela toliko pozitivnega od vlade, ki bi bilo v pravičnem sorazmerju z dobljenimi glasovi pri volitvah in da

- Kanalška dolina

Dosti vaščanov iz Dreke in sosednih vasi se vozi vsak dan z avtobusom v Manzano, kjer so zaposleni v tovarnah stolic. Rekli smo, da je že precej naših družin tam doli stalno naseljenih in da so si tudi zgradili lastne hiše. Ženske pletejo stolice kar doma in zaslužijo tudi po 2000 lir dnevno.

Nekateri gredo v Čedad. In ni pretirano, če rečemo, da so skoraj vse čedajske gostilne v rokah naših ljudi iz šentlenartske doline.

Se enkrat pa povejmo, da so asfaltirane ceste in kot njih logična posledica redne avtobusne zveze omejile veliko emigracijo v daljne okraje in jo omejile na bližnjo ali pa celo na vsakodnevno vožnjo na delovno mesto.

Štoblank

V Dreko se pripelješ iz dveh dolinskih zatrepov po asfaltiranih cestah. Ena vodi mimo Štoblanka. Ta je kar dovolj široka in ima na nevarnih ovinkih in nad strminami moderno odbojno ograjo. Pozimi skrbi pokrajinska uprava, da je stalno očiščena snega. Avtobusni promet se ukine kvečjemu samo za en dan.

V spominu še mladih ljudi so pa zime, ko so bile hiše odrezane od sveta in celo druga od druge. Dostikrat je zmanjkalo vsem v zametih celo soli in petroleja za luči. Le najpogumnejši so si upali po najpotrebnejše v Hlodič ali še raje na drugo stran v Tolmin. Danes smo tudi mi v svetu, čeprav gledaš spred štoblanske cerkve kot z letala na spodnje doline.

Se to leto bo vodila do nas panoramska cesta s Stare gore skozi Trbij na Štoblank. Ta razgledna cesta, ki nudi obenem pogled v dve državi, bo tekla po grebenih in le nekaj desetnih metrov pod vrhom Huma (c. 1100 m).

Naša fara v višini in s čudnim svetnikovim imenom se ponaša tudi s farnim domom in dvorano. Naši pevci so nastopili že v Špetru in na tržaškem radiju. Vodil jih je naš župnik, ki deli že 33 let z nami vse dobro in slabo.

Štoblank se tudi ponaša kot sedež uredništva in uprave verskega lista »Dom«. Potemtakem je to eno najbolj »visokih« uredništev v deželi.

se večkrat zapostavlja naša pokrajina v korist sosednim. To zveni nekoliko kot kritika dosedanjih parlamentarnih zastopnikov.

Kandidatska mrzlica se dviga tudi pri drugih strankah. Komunistična stranka se je že odločila, koga bo kandidirala pri deželnih in poslanskih volitvah. Skoro gotovo je, da bo deželni svetovalec Jože Jarc iz Doberdoba izostal. Na njegovo mesto bo prišel Spartaco Zorzenon iz Tržiča. V poslansko zbornico bodo pa poslali kandidata iz Pordenona.

Javnost tudi zelo zanima izbira vseh kandidatov pri Združeni socialistični stranki. Ali bo ta stranka vabila tudi s kakimi slovenskimi kandidati slovenske volivce? Nekaj časa je krožil glas, da bo kandidiral častnik Gorazd Vesel. Verjetnejša se zdi kandidatura dr. Petra Sanzina, sedanjega socialističnega mestnega svetnika.

Goriški misovci so se tudi že odločili za svoje može. Za poslance bodo med drugimi kandidirali odvetnika Pascolija in dr. Fonzarija.

GORISKI VOLIVCI

Bližajo se politične in deželne volitve. Volivni uradi pregledujejo in urejujejo volivne imenike. V goriški občini so našli 31. decembra lani 43.667 prebivalcev. Žensk je pa skoraj 3100 več kot moških. Število Goričanov je ostalo približno na isti višini kot leta 1966.

Številke iz volivnih imenikov so pa sledeče. Volivcev je 14.341, volivk pa 17.748; skupaj 32.089.

Pri prihodnjih volitvah bo razdeljeno občinsko ozemlje na 59 volišč, z istimi sedeži kot doslej. Le volišče iz ulice Roma, kjer podirajo šolo »Favetti«, bodo prenesli drugam.

Števerjan:

DRŽAVNA POMOČ

Števerjanska občina se je že več časa potegovala, da bi bila prišteta v seznam pasivnih občin. Dolgo se ji ni posrečil ta poskus, ki bi jo vsaj delno rešil iz finančnih zagat. Prejšnji teden pa je bila med ministrska seja, katere se je udeležil tudi deželni predsednik Berzanti. Na seji so ministri dopolnjevali seznam pasivnih občin in prišteli med nje poleg Moše, Slovrenca in Farre tudi Števerjan.

Druga pomoč je prispevek notranjega ministrstva v znesku 600 tisoč lir. Podpora je namenjena za popravilo občinskega sedeža. Poslopje bodo zvišali in urade preuredili bolj smotno. Za vsa ta dela in še za notranjo opremo bo pa treba poiskati še katero blagajno, ker so dosedanja zneski še premajhni.

Solkansko polje:

O NAŠEM DELU IN ŽIVLJENJU

V našem okolišu se je že začelo prvo pomladansko delo. Rdeči radič smo že pred časom skopali in ga tudi prodali. Trgovci so prihajali po to našo prvo žlahtno pomladno zelenjavo kar na dom. Cena se je sukala na debelo po 350 lir za kilogram; v izrednih primerih tudi po 400 lir.

Naši kmetje so se oprijeli poleg gnoja tudi umetnih sredstev. Na ozimino so raz-

Iz Goriške

trosili solitra tudi že v drugo. Hitreje gre od rok tudi oranje, ker imamo več traktorjev na razpolago. Nekateri gospodarji so že vsadili grah in krompir. Poskrbeli so si za zunanje seme, ker so bili lani z domačim razočarani.

Naši gospodarji so tudi v skrbeh, da se ne bi pojavilo toliko mrčesa kot lani. Upajo pa, da ga je huda zima precej zatrla, tendar skrbno trosijo pred brananjem in pripravo leh tudi strup na zemljo.

Naš kraj, ki mu pravimo »solkansko polje«, reže ena najdaljših goriških ulic ali cest, »Scogli« ali po naše kamnite čeri. Ime je vzeto po čereh, ki pa štrlijo na dan v Sočini strugi. Torej ta ulica, pravzaprav cesta, ki gre od pevmskega mosta do kmetškega bloka pri Solkanu, je samo deloma asfaltirana, po večini je pa še vedno le z gramozom posuta. Le lesene električne drogeve je nadomestila občinska uprava s cementnimi.

V tej ulici se tudi precej zida. Tudi nova kmetška poslopja gradijo, na primer bivši števerjanski župan, ki že toči v hiši na »osmici« izborna domače vino, kakršnega ne dobiš daleč naokoli.

Štandrež:

DOBROTA IN SIROTA

Kmalu se bodo začela dela in gradnje na njivah med mirensko cesto in Štandrežem za novo mednarodno obmejno avtopostajo.

Že letos bodo začeli graditi lope in hladilnike za meso, staje za živino, stavbe za veterinarske urade. Samo ta del avtopostaje zahteva nad sto milijonov lir stroškov. Polovica bo šla na račun države, drugo odpade na deželo.

Več pomislekov so iznašali obdelovalci na nedeljskem sestanku v župni dvorani. Nova postaja in bližnja avtocesta bo dobrota, za marsikoga tudi sirota. Navzoči mestni odbornik Bratina je zagotavljal, da se bo zavzel za upravičene pritožbe zemljiških lastnikov, ki bi radi kmalu vedeli pri čem so.

JUGOSLOVANSKI KONZUL

PRI MSGR. COCCOLINU

V četrtek, 7. t. m., je jugoslovanski generalni konzul v Trstu inž. Marjan Tepina v spremstvu konzula Jožeta Gačnika opravil vljudnostni obisk pri goriškem nadškofu msgr. Pietru Coccolinu. Med razgovorom, ki je potekal v zelo pristrčnem vzdušju, sta tako gost kot njegov gostitelj izrazila zadovoljstvo nad sedanjim stanjem dobrih sosedskih odnosov med ljudstvi na obeh straneh državne meje in izrazila željo, da bi se ti prijateljski odnosi in sodelovanje še bolj okrepili ter utrdili.

Vljudnostni obisk v Gorici je prvi, ki ga je visok predstavnik sosedne republike po vojni opravil pri enem izmed škofov Furlanije-Juljske krajine.

VEČERI OB SREDAH

Sinoči je imel Gregorčičev klub svoj običajni kulturni večer. Predaval je ljubljanski sodnik dr. Rupel o razvezi zakona. Predavanje naj bi bilo uvod v prihodnji debatni večer o istem vprašanju.

Ker sicer pereča snov ni predmet zanimanja širokih množic, menimo, da bi za to vprašanje zadostoval samo en večer v okviru klubskih predavanj.

IZ KULTURNEGA ŽIVLJENJA

„Razgovori“ vzbujajo zaupanje v bodočnost

KONEC

V zvezi s tem — nadaljuje Milan Dostal — kar smo navedli, moramo zato odločno zavrniti vsakršno diskriminacijsko delitev kulture in sploh dela na tisto, ki so ga ustvarili ljudje takega svetovnega nazora, in tisto, ki so jo izdelali ljudje drugačnega svetovnega nazora. Taka delitev, zlasti še, če si lasti oznako objektivne, nepristranske in življenjske razsodnice, je neodpušljiva greh zoper pravičnost, ker pači resničnost v korist ideološko-strankarskega interesa. To je grda lastnost, podedovana po nečedni preteklosti, in je v popolnem nasprotju z osnovno značilnostjo dialoga — s kulturnostjo. Dočleni svetovni nazor ni izključna lastnina ne določenega časa, ne določenega družbenega razreda. Svetovni nazor tudi ni bistvena karakterizacija stranke; če je bilo v naši preteklosti drugače, moramo to pripisovati na rovaš našega družbenorazvojnega zamudništva, ki je povzročilo, da se stranke niso oblikovale politično, temveč ideološko. Zato pri presojanju miselnosti in aktivnosti nekega časa, nekega razreda, neke politične stranke, nikakor ne smemo obsojati svetovnega nazora, ki ga imajo posamezni pripadniki teh kategorij. S tem bi zagrešili bistvo in bi delali krivico življenjskemu nazoru. Kajti ta je iniciator in oblikovalec teh časovnih in družbenih formacij, ne pa svetovni nazor.

ZIVLJENJSKI NAZOR

Ne svetovni, temveč življenjski nazor je poglavlje ob francoski revoluciji ljudi na barikade; ne svetovni, temveč življenjski nazor je vodil naše ljudi v partizane; tudi je življenjski, ne pa svetovni nazor povzročil, da so nekateri ljudje izdajali, drugi pa bili svojemu narodu zvesti. Neposredni povzročitelj vsega človekovega delovanja v konkretni stvarnosti je njegov konkretni odnos do te stvarnosti, njegov življenjski nazor, ki je v tesni zvezi z njegovimi človeškimi lastnostmi. Sodimo torej človekove lastnosti, njegovo dobroto in nemoralnost, njegovo častihlepnost in brezbriznost, njegov egoizem in človečnost, sodimo torej le lastnosti in človekov napredni ali nenapredni življenjski nazor, ne sodimo pa človekovega svetovnega nazora.

SAMO OSEBNOST JE SPOSOBNA DIALOGA

Enako plodne in globoke misli najdemo v eseju Jožeta Krašoveca »Odgovornost pred zgodovino«, ki stoji na čelu številke. »Dokler človek ne najde svojega bistva, se ne bo mogel srečati s človekom. Dokler ne postane osebnost, bo rušil bodočnost svoje domovine, bodočnost svoje domovine, bodočnost vsega človeštva. Dokler v sebi ne najde miru, ruši Hirošimo in Nagasaki. Dokler s dinamizmom ljubezni ne vzpostavi dialoga s samim seboj, ne more biti dialoga s svetom. Njegovo obsojanje sveta razodeva njegovo notranjo praznino in njegovo delo ter molitev je navadno farizejstvo,« piše Krašovec.

M. Kovačič je prispeval esej »Katoliški laiki in družbena skupnost«, v katerem najdemo značilno misel: »Kristjani imamo pri vključevanju v družbeno življenje morda neko prednost pred ljudmi drugačnih nazorov. Laže nam je sprejeti napore, ki jih sožitje z drugimi nalaga vsakemu posamezniku. Ljubezen do bližnjega je namreč osnovna zapoved naše vere.«

RELIGIOZNO OBCUTJE V GORAH

V leposlovnem delu revije je objavil Franc Pevec zanimivo napisani opis zimskega vzpona na vrh Grintaveca, v katerem ne najdemo le lepih orisov slovenske zimске gorske pokrajine, ampak tudi iskreno skrb za ohranitev lepote našega gorskega sveta, npr. v odstavku, kjer omenja namestitev gradnjega hotela Pod Koglom, kjer so v ta namen že izkrcili ves gozd. »Kam se bodo potem izselile uboge plemenite živali — gamsi, ki imajo tu svoj raj? Kriki opitih ljudi bodo odmevali od sivih sten. Človek, ali boš še našel miren koticček na tej strani rajde? Ali boš potem še kdaj meditiral na samotnih Podih? Ne, motilo te bo divje vpitje opotekajočih se bitij...«

Cisto posebno, religiozno občutje v doživljanju gorskega veličastja pride značilno do izraza tudi v zadnjem odstavku: »Slavita Gospoda led in sneg, slavite Gospoda noči in dnevi! Salvite Gospoda gore in griči, slavita Gospode srež in zmrzlina!«

Tako opeva Stvarnikovo mojstrovino psalmist Damiel. To je velika hvalnica stvarstva. In kadar v zahvali po maši berem te vrstice, se razveselim kot otrok. Spomnim se na zimski Grintavec. Spomnim se tihe mesečne noči, spomnim se sive megle, bučanja vetra, snežnih slapov, snežnih streh nad Dolgimi stenami, spomnim se vseh čarov zimskih gora, spomnim se zvestega prijatelja in mislim na Tebe, Gospod. Gospod, slavijo naj te vsi človeški otroci, ki si jim dal videti toliko prelesti, prelesti zimskih gora.

VEDRI VERZI

Peter Kovačič je avtor novele »Dvorišče«, ki je zajeta iz sveta hiralnice, iz zadnjega zatočišča ljudi, katerih življenje se končuje z občutkom popolnega propada in v blaznosti. Novela je vsebinsko, po slogu in po konstrukciji še precej začetniška, človek, ki ga opisuje, je v bistvu pust, pasiven in primitiven ter zato nezanimiv za bralca. Avtorju bi svetovali, naj se odtrga od preživetih literarnih vzrokov in naj ne išče motivov za svoje novele v hiralnicah in blaznicah, ampak sredi življenja, drugače bo končal v jalovem svetobolju in razčlenjevanju nezanimivih psihologij, kot pozen Cankarjev epigon.

Pesmi so prispevali Vili Stegu (»Večerna romanca«, »Himna o poslednjih rečeh«), Darinka Springer (»Rodovitnost«) in Janez Marolt (»Božič 67«, »Križpotja«). Vse so moderne in nekatere prav lepe ter v značilnem nasprotju s skrajnim nihilizmom večine današnje slovenske poezije. V njih najdemo verze, ki vplivajo kot špranje sinjega neba med črnimi in grozečimi oblaki: »gmotami sodobnih slovenskih pesniških zbirk in ciklusov v revijah; tako npr. v zelo lepi pesmi Springerjeve: »...Sonce pripeka — v bele cvetove — najinih želja...« ali v Maroltovi pesmi »Križpotja: »...Tako sem majhen in neznani — kot makov plod...«

»Razgovori« so tako revija, ki zapusti v nas občutek vedrine in upanja.

—0—

NOVA ŠTEVILKA »PASTIRČKA«

Te dni je izšla šesta letonjska številka mladinskega lista »Pastirček«. V njej je objavila goriška pesnica Ljubka Sorli pesem »Pomlad prihaja«, Jožica Peric pa pesem »Marec«. Pesmi sta prispevali tudi Darinka Konc in Ivanka Zavadlav. Pestra je tudi pripovedna in porečna vsebina. List je lepo ilustriran.

Nova številka revije „Most“

Nova, šestnajsta številka revije »Most« prinaša na uvodnem mestu razpravo Toussainta Hočevarja »Današnji slovenski položaj in perspektive za bodočnost«. To je dejansko referat, katerega je imel avtor nalaganem študijskem zborovanju v Dragi, kar je tudi navedeno pod črto. Prav je, da je »Most« to tehtno razpravo ponatisnil in jo tako napravil dostopno tudi širšemu krogu ljudi, ki se ukvarjajo s slovenskimi narodnimi vprašanji. Toussaint Hočevar se ne izgublja v ideološka in politična vprašanja, ampak je zagrabil problem slovenskega narodnega položaja s praktične, konkretne strani. Simpatično je v njegovem predavanju zlasti to, kako je znal povezati gospodarske probleme s prosvetnimi, kulturnimi in političnimi, pri čemer izčrpno prikaže, kako je nastal mit o slovenski majhnosti in kako je neupravičen, tudi na osnovi statističnih podatkov.

Vladimir Vremec je napisal daljši članek o političnem položaju na Koroškem, pod naslovom »Koroški Slovenci v slepi ulici?«, v katerem ugotavlja, da sta obe slovenski politični skupni na Koroškem zašli v dokaj klavirni položaj zaradi svojega pragmatizma in pomanjkanja samozavesti in poguma za samostojne politične nastope. Tako odbijata mlado generacijo, ki zahteva odločnejšo narodno afirmacijo. Vremec nedvomno pravilno sodi, vendar dobi človek vtis, da precenjuje mlado generacijo, kajti če delata oba slovenska politična tabora na Koroškem napake, o čemer ni mogoče dvomiti, pa se lahko mladi generaciji reče, da je politično vse preveč pasivna in brez idej ter da

TRI PREDSTAVE

»SENTJAKOBSKEGA GLEDALIŠČA«

V soboto in nedeljo je gostovalo na Tržaškem Sentjakobsko gledališče iz Ljubljane in sicer v Finžgarjevem domu na Opčinah, v Marijinem domu v Rojanu in v kino-dvorani v Bazovici. V vseh treh krajih so goste sprejeli zelo ljubeznivo in se je udeležilo predstav nenavadno veliko občinstva.

Gostje so zaigrali Medvedovo tridejanko »Rendez-vous«. Sentjakobčani, ki pripravijo vsako sezono osem in tudi več premier in imajo preko 150 predstav na leto, so izbrali to Medvedovo veseligr predvsem zato, da so jo nekako vokvirili v proslavo 100 letnice slovenskega gledališča. »Rendez-vous« ni namreč vrhunsko dramsko delo, niti ni najboljša med Medvedovimi dramami, nosi pa vendar v sebi tisto značilnost rasti domače dramske, ki se je trgala iz kmečke tematike in prehajala v meščansko komedijo.

Kljub temu, da je delo meščanska veseligr, je obenem značilna ljudska fabula. Režiser France Uršič je zato tudi ogrnil celotno prestavo z rahlo patino preteklosti, da se ti je zdelo, kot da ves čas sliši neke Straussove valčke in se v njegovih odmevih odkriva ljubezen: romantična ljubezen, ki naleti na rahlo oviro v nesporazumu in da nazadnje moliersko naivno mož skloni glavo pred svojo ženo in jo prosi odpustitve, ker ji ni zaupal.

Režija je gradila na muzikalni spremljavi in v petju nastopajočih. Prav v teh glasbenih točkah, ko igravci že v naprej nekako povedo, kako se bo dejanje razvijalo in zaključilo, je značilnost in pečat nekdanje lahkote čitalniške predstave. Za soliste in skupinske pevske točke je napisal glasbo Miroslav Vilhar, ki je dal močan prispevek naši čitalniški prebujajoči se prosveti.

Igravci so vživeto in z zanosom odigrali svoje vloge. Tako je ustvaril France Penko tip nekdanjega avstrijskega meščana, dobrega in skrbnega očeta in ljubosumnega moža. Njegovo ženo Berto je odigrala Gita Kuharjeva. Rahel poudarek hčerki Danici je dala Mira Učakova, Vidi pa Sonja Pavčičeva. Razen tega so igrali še Dušan Skok, ki je zaigral zanesenega Roberta, in Bine Matoh v vlogi bolj umirjenega dr. Slemška, veselo temperantno pa je zaigrala in odpela krščenica Maro Frida Grumova.

Ob klavirski spremljavi Milutina Negodeta je tako tekla predstava v lahkotnem in prijetnem ritmu in je občinstvo zabavala prav s svojo lahkotnostjo in ljubkostjo.

Občinstvo je s spontanym odobravanjem priključilo izvajavce ponovno pred zastor. Celotni igravski zbor je tako zapustil v Trstu prijeten vtis.

J. P.

ima do koroške in sploh do slovenske stvarnosti zelo abstrakten, kvečjemu še utilitarističen odnos.

Bogdan Berdon je prispeval članek »Kdo dejansko predstavlja slovensko manjšino?«, v katerem se vrača na problem slovenskega predstavnštva v naših tukajšnjih razmerah. V tem članku se je pokazal Berdon še boljši politični pisec kot sicer; poleg močne polemične žilice mu je treba priznati tudi, da zna biti duhovit in sarkastičen in da mu ne manjka smisla za humor. Aleš Lokar pa nadaljuje svojo dolgo razpravo »Dialog in Slovenci«.

Zanimiv je tokrat leposlovni del revije. Nov sodelavec je znani slovenski pisatelj Ivan Mrak, ki je zastopan v reviji s pismi pod naslovom »Dopisovanje s Krištofom«, v katerih obravnava razne aktualne in človeške probleme. Stanko Janežič je objavil pesem »Nočemo vojne«, Aleksander Peršolja pa pesmi »Mrzla dežela«, »V poti«, »Vislice«, »Obtok« in »Naslednje ravnine«. Objavljen je tudi odlomek iz Tomizovega romana »Peti letni čas«.

Na koncu prinaša »Most« nekaj sestavkov, tako polemičen spis »Ali je kaj za stvarmi ali ni ničesar?«, podpisan z začetnicama M. R., recenzijo Leva Detela »Kako je narejen Strnišev Samorog«, poročilo Martina Jevnikarja o slovenistiki na univerzi v Padovi, nekaj polemičnih opomb pod naslovom »Domači paberki«. Anketi o našem tisku in Berdonovo pismo kot odgovor na recenzijo, ki je bila objavljena v tukajšnjem slovenskem dnevniku o prejšnji številki »Mostu«.

V splošnem se lahko reče, da je ta številka »Mostu« na zelo dostojni kvalitetni ravni.

Delovanje Hranilnice in Posojilnice na Opčinah

Preteklo nedeljo, 10. marca 1968, ob 10. uri, je bil občni zbor Hranilnice in Posojilnice na Opčinah. Proti vsakemu pričakovanju se je kar prostorna sejna dvorana v drugem nadstropju bančnega poslopja napolnila tako, da so mnogi člani morali stati. Že to dejstvo dokazuje, da je zanimanje za naš krajevni denarni zavod vedno večje. Pa kako bi tudi ne bilo! Če le bežno in površno primerjamo to, kar je bila Hranilnica pred drugo svetovno vojno, in prva letnica po njej, s tem, kar je danes, takoj uvidimo, da je rast zanimanja dejansko v celoti upravičena. Iz zakotne sobice v Društveni gostilni preko tesnih prostorov nasproti njej pa do poslopja, ki ga ima danes Hranilnica na voljo, ni majhen korak. Bodi po prostorih kot po zunanosti spada nova openska Hranilnica med najlepše v vsej Italiji.

Seveda je ta zunanost odraz požrtvovalnosti celotnega odbora in predvsem njegovega predsednika Josipa Podobnika, ki je s kar dobro mero finančne sposobnosti vodil zavod v vedno večje uspehe brez vsakršnih zapletljivosti in zastojev, kot tudi njegovega podpredsednika ing. Milana Sosiča.

Nemalo so doprinesli k tem rezultatom tudi uradniki, zlasti če upoštevamo, da so leta dejansko žrtvovali mnogo za Hranilnico, ko pa bi bili lahko takrat zaslužili v katerikoli službi dvakrat ali večkrat toliko, kolikor jim je utegnili nuditi skromna Hranilnica. Velikega pomena je tudi njihov odnos in njihov nastop do ljudi, ki se zatekajo v zavod ali da mu zaupajo svoje prihranke ali z namenom da zaprosijo za posojilo.

Mimogrede je omembe vreden hitri postopek, kot je upravičeno pristavil predsednik Podobnik, s katerim so rešene posojilne prošnje. Medtem ko drugi denarni zavodi zavlačujejo postopek 4 mesece do 6 mesecev, openska Hranilnica reši vse prošnje najkasneje v enem samem mesecu.

OBVESTILO KMETOVALCEM

Kmetijsko nadzorništvo v Trstu bo s sredstvi, ki jih bo nakazal Urad za kmetijstvo, gozdarstvo in gospodarstvo hribovitih predelov dežele Furlanije-Juljske krajine, izvedel naslednje pobude: prispevek v znesku 35% nakupne cene za nabavo en dan starih piščet odranih jajčaric.

Za nakup en dan starih piščet, kmetovalci lahko predložijo prošnjo na navadnem papirju, naslovljeno na Kmetijsko nadzorništvo. V prošnji je treba navesti število in pasmo piščet, ki si jih nameravajo nabaviti. Ko bodo piščeta kupili, morajo dostaviti nadzorništvu račun v treh izvodih. V poštev pridejo prošnje za nakup nad 50 in ne več kot 200 piščet.

Prispevek v znesku 35% nakupne cene za nabavo kolesarske opreme.

V ta namen morajo kmetovalci predložiti Kmetijskemu nadzorništvu prošnjo na navadnem papirju in nato račun v treh izvodih.

V poštev pridejo zlasti prošnje za tole opremo: napajalniki vseh vrst, navadni krmilniki, krmilniki na žrelo in mehanski, skupna valilna gnezda itd.

Prispevek v znesku 35% nakupne cene za nabavo panjev in čebelarstva orodja.

Tudi za to pobudo morajo kmetovalci narediti prošnjo na navadnem papirju. Ko bodo potrebno opremo nabavili, bodo morali predložiti račun v treh izvodih.

V poštev pridejo predvsem prošnje za nakup panjev vrste »Znideršič« in vsa opremo, ki je za čebelarstvo dejavnost potrebna.

Vse prošnje je treba oddati na Kmetijskem nadzorništvu v Trstu — Ulica Ghega, 6/I v delavnih dneh (razen sobote) od 8.30 do 12. ure.

Današnji pomen tega našega denarnega zavoda izpade predvsem, če ga primerjamo, glede na višino denarnih vlog, z ostalimi istovrstnimi denarnimi ustanovami v Italiji. Povprečna višina vlog Hranilnic in Posojilnic se suče okoli 350 milijonov lir na leto. Hranilnica in Posojilnica na Opčinah pa je prve dni marca presegla dosežek milijarde lir. S tem se je uvrstila v skupino prvih 60 ali 70 Hranilnic po Italiji, kjer jih štejemo preko 800. Tovrstne Hranilnice v naši državi, ki presegajo dve milijardi vlog letno, so pa le redka izjema.

Umestno je, da spregovorimo nekaj besed o rasti vlog iz leta v leto. Leta 1955 so znašale vloge v Hranilnici in Posojilnici na Opčinah nekaj čez 70 milijonov lir, 1960 leta so že presegle 100 milijonov lir, čez tri leta so se več kot podvojile. Nato je znašal vsakoletni prirastek več kot 100 milijonov lir. Zadnja odobrena bilanca, ki se nanaša na 31. 12. 1967, izkazuje nekaj čez 900 milijonov lir vlog. V prvih dveh mesecih letošnjega leta je bil prirastek tolikšen, da je bil prekoračen, kot rečeno, zavidljiv višek ene milijarde lir.

Jasen in razveseljiv dokaz, da imajo naši ljudje vedno večje zaupanje v ta denarni zavod, ki je konec koncev njihov denarni zavod. Njegov nadaljnji uspeh bo tudi odvisen, vsaj delno, tudi od njih samih.

O poslovalnem letu, ki se je zaključilo 31. 12. 1967, naj omenimo še to, da izkazuje preko šest milijonov čistega dobička, ki izhaja iz kosmatega dobička po odbitku poslovnih stroškov in raznih odmer v rezervne sklade za kar preko 50 milijonov lir.

ŽENA IN DOM

Nekaj za bodoče mamice

Pomlad je pred durmi, trgovine so polne novih pomladanskih modelov in ženski rod se pripravljajo, da se za Veliko noč, kot je navada, obleče z novo garderobo in čim primernejše pozdravi novi letni čas. Kaj pa tisti del ženskega rodu, ki ne more seči po modelih, ki vise na vitkih lutkah v izložbah, ker se je njihovo telo bistveno spremenilo zaradi vzvišene ženske funkcije, ki ji pravimo materinstvo? Tudi one bi bile rade elegantne, a ne samo, da bi bile rade, celo morajo biti negovane, prikupne in zadovoljne s svojim zunanjim videzom. Naj gre zato njim tokrat nekaj nasvetov:

GARDEROBA

V prvih mesecih nosečnosti bodoča mamica ni v tem pogledu velikih problemov. Lahko še nosi normalne obleke, ki seveda niso tesnooprijemajoče se, krila in puloverje ter plašče. V petem mesecu je že treba krila razširiti v pasu, kajti pas, boki in prsa se začno širiti. V tem trenutku je najbolje, da si omisli ohlapne obleke, ki še skoro popolnoma zakrijejo debelost. Dodala bi rada, naj nosečnice ne začnejo nositi prezgodaj takih »pre-mam« oblek, ker bi tako izgledale le še bolj debele. Letošnja moda je še posebno naklonjena bodočim mamam: veliko modelov je namreč izdelanih v trapeznem kroju, z globokimi gubami in naborki v višini prsi; in take obleke so najbolj primerne za ves čas od petega meseca do srednjega dogodka.

Sedaj, ko se bliža pomlad, ni treba izbirati le enobarvnih, resnih tkanin; ljubke bodo obleke iz vzorčastega, rožnatega ali karirastega blaga, le da motivi niso preveliki. Kroj mora biti enostaven, vendar je prav, da ima obleka kakšno posebno noto, najbolj okrog vratu in na oprsju, da pritegne pogled tja in ne drugam. Tako lahko oplešamo obleko z broško, s svetlim ovratnikom, s čipkastim vložkom in podobno.

SLOVENSKO GLEDALIŠČE V TRSTU KULTURNI DOM

Italo Svevo - Tullio Kezich

ZENOVA IZPOVED

(La coscienza di Zeno)
(drama v dveh delih)

Prevod: MARTIN JEVIKAR

Scenograf: ing. arch. NIKO MATUL

Kostumograf: ANJA DOLENČEVA

Glasba: ALEKSANDER VODOPIVEC

Režiser: JOŽE BABIČ

PONOVITVE:

V soboto, 16. marca ob 20.30 PREDSTAVA ZA SLOV. SOLNIKE (Vstopnice so še na razpolago) V nedeljo, 17. marca ob 17. uri ABONMA — NEDELJSKI POP. — RED D (Vstopnice so še na razpolago)

V ponedeljek, 18. marca ob 20.30 ABONMA — SPORTNI RED H (Vstopnice so še na razpolago) V torek, 19. marca ob 17. uri ABONMA — OKOLJSKI — RED E. (Vstopnice so še na razpolago) Prodaja vstopnic vsak dan od 12. do 14. ure ter eno uro pred pričetkom predstav pri blagajni Kulturnega doma; ob nedeljah in praznikih samo eno uro pred pričetkom predstav. Rezervacije na tel. 73-42-65.

»BERI, BERI ROŽMARIN ZELENI«

»Beri, beri rožmarin zeleni« je naslov nove oddaje postaje TRST »A«, ki bo na sporedu, začneši s 15. marcem, vsak petek ob 18.00 uri. Podnaslov je »Ljudski pevci in pesmi«.

V tej oddaji bo postaja TRST »A« seznanila poslušalce s posnetki pristne ljudske glasbe, ki jo načrtno zbira po vseh krajih, kjer živi slovenska manjšina v Italiji. V prvih mesecih bodo v oddaji pesmi z Opčin, iz Doline in Sv. Križa na Tržaškem, iz Štoblanka in Trinka v Benečiji ter ljudske pesmi in plesi iz Bile v Reziji.

—0—

Zaradi pomanjkanja prostora bomo športno rubriko objavili prihodnjč.

PRICESKA

Tudi pričeške bodoča mamica ne sme zanemarjati. Vsaj enkrat na teden naj stopi k frizerki, kajti z negovanimi lasmi bo tudi njen nekoliko utrjeni obraz dobil boljši izgled. Pa tudi sicer je treba lase negovati v tem razdobju, ker v nekaterih primerih postanejo šibki in krhki. Frizura naj bo mehka in zračna, da dobi obraz mil in nežen izraz.

LICENJE

Ni prav, da se ženska v tem, zanje malo kritičnem obdobju, zapusti, pa naj bo gospodinja ali zunaj zaposlena ženska. Se bolj mora poskrbeti za svojo polt, za nego telesa in sploh ne sme pozabiti na kozmetiko. Seveda ni treba pretiravati, kajti posebno v tem primeru bi pretiravanje izpadlo neokusno; rahlo obarvane ustnice in oči ter nežen dotik pudra bodo le prijetno vplivali na osebo, ki vas gleda, in na vas same.

OBUTEV

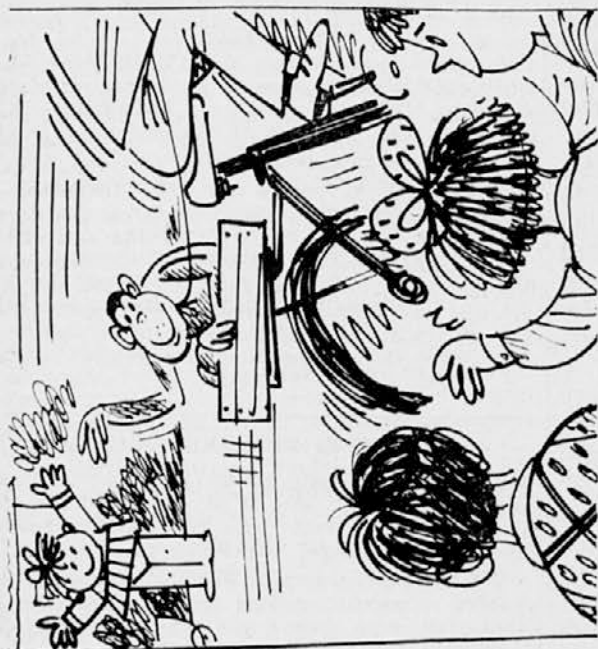
Tudi visokim petam in ozkim čevljem se mora nosečnica odpovedati. Izbrati je treba nekoliko udobnejšo obutev, s široko peto, da bo hoja sigurna in da noga ne bo trpela. Vsekakor pa ni treba seči po obuvalu brez pet, da vaša široka silhueta ne postane vsled neljubkega ricanja še bolj okorna.

Tudi za spodnje perilo je treba poskrbeti v tem času. Kombineže postanejo preozke, modrci veže in stiskajo, kar ni ne prijetno ne zdravo. Isto velja za pasove, za nogavice in za spodnje hlačke, ki morajo biti tako visoke, da pokrijejo ves trebuh. Za vse to obstajajo na srečo specializirane trgovine in vsaka ženska se lahko oskrbi z vsem potrebnim, ne da bi razsipala denar. Z malo iznajdljivosti in z zavestjo, da mora biti negovana zase in za svojo okolico, bo bodoča mamica brez večjih psihičnih težav pričakala vesel dogodek.

MARTINA

BIMBO BIMBO BIMBO BIMBO

Piše MILE MIRNIK
Riše MARJAN BREGAR

Zalec je bil za njima.
»Če bova tako bežala iz vsakega kraja, bova pa kmalu v Ljubljani. Samo tega ne vem, če bom vzdržal ta tempo do konca,« je godrnjal Janez in jezno pogledoval Bimba.

Bimbo pa je mirno sedel v svojem zabojčku, se razgledoval in mahal otrokom, ki so stali pred hišami ob cesti in vpili in poskakovali od veselja, ko se je mirno njih vozil čudni biciklist z optico v zabojčku.

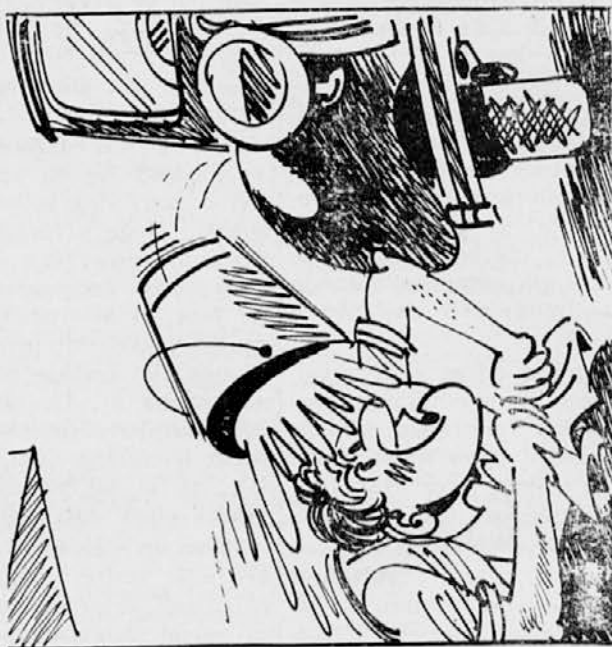
nosi v slovo, ko ga je vrvice za vratom neusmiljeno potegnili skozi vrata, nato pa ga je Janez posadil v zaboj na prtljajniku, zajahal kolo in naglo sta se odpeljala.

»Vidiš,« je razlagal spotoma Janez Bimbu, »če bi to bili nogometaši, bi ne ušla tako poceni, ampak bi jih zdaj le že dobila po hrbtu. To pa so prednosti kulture pred nogometom. Kulturniki se, če drugega ne, vsaj ne odločijo tako naglo!«

15. Prednosti kulture pred nogometom

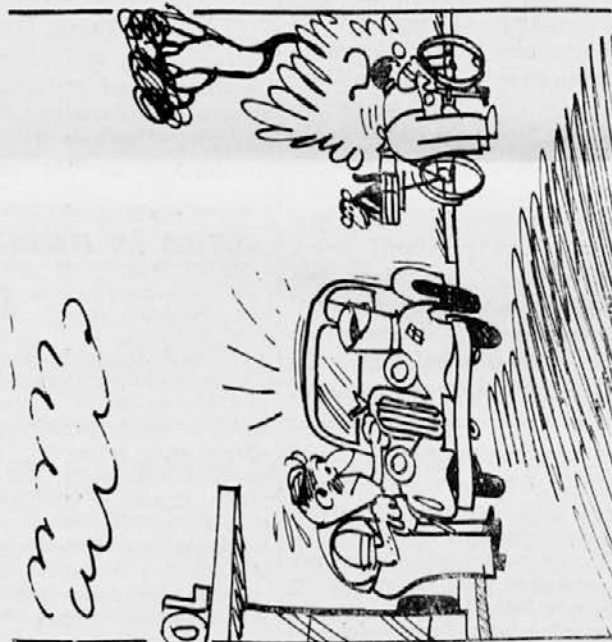
Ko je vstopil še Janez in videl zbrane ljubitelje moderne umetnosti, kako začudeno strmiijo v Bimba in kako se njihovo začudenje naglo spreminja v jezo, jez v ogorčenje, ogorčenje pa zna vsak hip prav neprijetno izbruhniti — ni čakal na ta izbruh. Naglo se je obrnil in odšel na cesto, kajti razločno je videl, da Bimbo ni zaželen.

Bimbo je komaj še utegnil pomahati ljubiteljem umet-

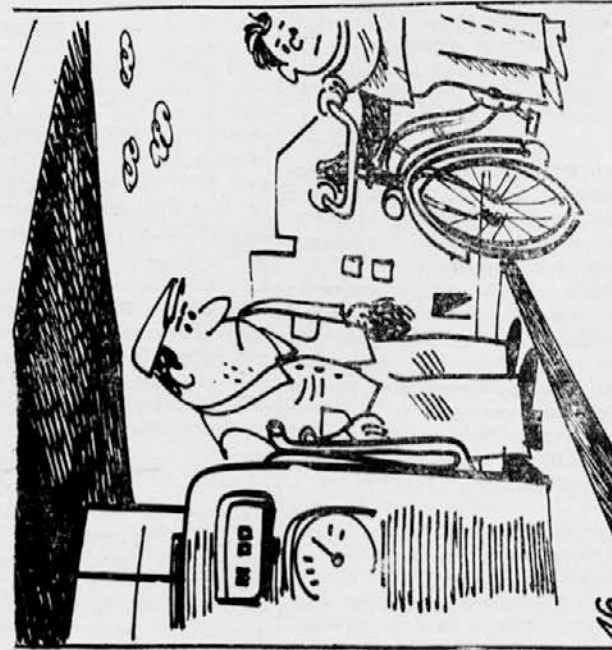
čistil odbijaj. Neslišno je smuknil iz zabojčka in se lotil ventila pri avtomobilu. Malo je sem in tja, dokler mu ni ventil ostal v roki. Na glas je reklo »vsssss«, gumma se je v hipu izpraznila, avtomobil se je nagnil — in vedro z vodo, ki je stalo na prednjem blatniku, je zdrsnilo, se obrnilo in se povežnilo svojemu lastniku na glavo, potem ko ga je prej še dobro namočilo.

Bimbo je seveda v istem hipu že spet čepel, v svojem zabojčku in nedolžno gledal avtomobilista.

njo poskusi.«
»Hvala,« je rekel Janez, vzel ponujeno reč in se lotil svojega kolesa. Dva koraka stran je stal avtomobil, ki se je, čeprav star, svetil in sijal kot sonce, pa še njegov lastnik čepel ob prednjem odbijaju in drgnil z njegova prašna zrnca.

Bimbo je nekaj časa opazoval Janeza, kako se suče okrog ventila na kolesu, potem pa je zagledal podobno reč na avtomobilskem kolesu za hrbtom možaka, ki je

16. Preveč čistoče tudi ni dobro

V šempetru je Janez zapeljal na bencinsko črpalko: zde-
lo se mu je, da mu zadnja zračnica pušča. Snel si je Bimbovo vrstico z zapestija in jo privezal za zabojček, potem pa stopil k črpalniku in ga poprosil, če mu lahko s pripravo, ki jo ima za polnjenje avtomobilskih gum, napolni zračnico.

»Ne gre, fant, se ne da, to je samo za avtomobilske ventile. Imam pa tamle na mojem kolesu tlačilko, pa z